

ՓՈՒՆԸՆ ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆԻ

ԱՐԱՐԱՆ ԽԱՆԱՐԱՐ

(Լեվիտ. Գ. 17 - Ե. 14)

Երբ սիրող կը դատարկուի Աստուծոյ կեանքէն, այսինքն՝ յաւիտենական նութեան և երանութեան խորհուրդը սնուցանող զգացումէն, զայն շուտով կը լեցնեն ունայնամտութիւնը, աղիտութիւնը, անյուսութիւնը և իմացական կուրուքիւնը, որոնք քորցրու հեթանոսացման ամենէն ախտը ախտանշաններն են։ Հոգեկան անկուրի այս վիճակին անվրէպ հետեանքը կը լինին սիշտ անպարկեշտութիւնը և ազահութիւնը։ Վասնզի բարոյականի խանգարումը ծնունդն է ընդհանրապէս կրօնական մոլորանքի։

Ճշմարիտ քրիստոնեան պէտք չէ բնաւ իր անձին թոյլատրէ ինքնասպանութեան ամենէն աղիտաւոր սյդ կելպր, որ մահն իսկ է հոգիին։ Ատոր համար, անիկա պէտք է Քրիստոսէ ըլխով վերանորոգիչ զօրութեան յոյսով (= «Ճշմարտութիւն Յիսուսի») պայծառացնէ իր էութիւնը։ պէտք է հոգիին ազդեցութեամբը զործող սիւսքի քննութիւններով վերստուգումի ենթարկէ իր խիղճը, սրբէ՝ չնչէ իր անձին վրայէն նախկին մեղապարտ կենցաղի ամբողջ հետքերը և բոլորովին իւրացնէ Աստուծոյ պատկերին համեմատ նորաստեղծուած տիպարին սրբութիւնն ու աղքատութիւնը։

Բայց ասոնք իր ա՛յն պարտականութիւններն են, որոնք կը ծառայեն իր անձին շինութեան համար միայն։ Անիկա ունի դեռ ուրիշներ, որոնք այլոց հետ իր մշակելիք յարաբերութեանց պայմանները կը կազմեն, և են՝ ճշմարտախօսութիւնը, հեղութիւնը, հաւատարմութիւնը և լեզուի մաքրութիւնը։

Այն գաղափարը թէ ամէնքս միութեան մը մասերն ենք, իբրեւ Քրիստոսի մարմնոյն, այսինքն Եկեղեցւոյ անդամները, զորս միեւնոյն հոգին կը վարէ, պէտք է զգուշացնէ մեզ զիրար խաբելու՝ միմեանց փնասելու թերութենէն։ — Բարեկութիւնը ամենէն մարդկային տկարութիւններէն մին է, զոր զրեթէ անկարելի պիտի ըլլար արգիլել։ Բայց անհնար չէ զէթ կարճել զայն և չթողուլ որ ծանր հետեանքներու յանգի։ Պէտք է թոյլ տալ որպէսզի ժամանակը, որ մեծագոյն վարպետն է, կարենայ իր բուժիչ ներգործութեամբը շուտով խաղաղեցնել փոթորկած զգացումները։ — Գողութիւնը, որ ստանալու բնազդին զեղծեալ ձևն է, ամենազուհիկ մոլութիւն մըն է. իր բարոյականը անոր դէմ պատասպարելու համար, քրիստոնեան պարտի իր մէջ մշակել՝ տալու բնազդը

մանաւանդ. այս կերպով միայն կարելի կ'ըլլայ խափանել նոր փորձութիւնները և անկումները, և հասկնալ թէ երջանկութիւնը առնելէն աւելի տալէն կու գայ: — Ինչպէս ֆիզիքականին մէջ կեղտոտ լեզուն աւրուած ստամոքս կը նշանակէ, նոյնպէս բարոյականին մէջ անմաքուր խօսքերը յայտարար են հոգեկան ապականութեան: Որպէսզի շրթունքները չպլծուին տգեղ խօսքերով և հայհոյութեամբ, պէտք է որ սիրտը մաքուր մնայ շարութեան դառնաթոյն մաղձէն, որուն մէջ կը խմորուի բարկութեան և սրտմտութեան ժահըր:

Կեանքի մէջ ամէն բան, խորհուրդ և խօսք, պէտք է ընկերին բարւոյն, օգտին, շինութեանը միայն ծառայէ: Սուրբ Հոգին, մեր աստուածային որդեգրութեան կնիքը, իր բնութեան ընդակից տարրեր զտնելով մեր մէջ, կը բերկրի և չի լքեր զմեզ, երբ քաղցր բարքի, բարեգործ վարքի, ներողամիտ վերաբերմունքի և աստուածային զոհաբերութեան և սիրոյ անուշահոտութեամբ խնկուած է մեր կեանքը:

Հակառակ ուղղութեան վրայ լարուած որ եւ է կենցաղ պատկերն ու պտուղն է սիրտի խաւարին, որուն ամենէն ամօթալի ծնունդներն են անբարոյութիւնը և ընչաքաղցութիւնը, այսինքն անձին անմիտ վատնումը և զոյից անիմաստ խնայումը, որոնցմով մարդ մէկ կողմէն ինքն իր մէջ կը ջնջէ բարութեան ոյժը և միւս կողմէն իր շուրջը կը չէզոքացնէ ուրիշներուն բարեբարեւութիւնը միջոցները:

Այսպիսի կեանք մը սակայն վայելուչ է կռապաշտ հոգիներուն միայն, որոնց կրօնքը կը հիմնուի մամոնայի ծառայութեան և սանձարձակ բարքի անձնատուութեան վրայ: Բրիստոնեան պէտք է յիշէ թէ ինքը որդի է լուսոյ, այսինքն աստուածային այն զօրութեան, որ մարդուն ներքին տրամադրութիւնները դէպի բարութիւն, անոր զործերը դէպի արդարութիւն և համոզումները դէպի ճշմարտութիւն կ'ուղղէ միշտ:

Խաւարը, սիրտին խաւարը, որ մեղքին մռայլն է, ստերջ և ամուլ կեանքի քունն է. ու Աւետարանը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ ուժգին և քաղցր այն հռաւէրը, որ կը ձգտի մարդուն բարոյական էութիւնը արթնցնել և վեր կանգնեցնել մեռելութեան այդ վիճակէն և կենազործել զայն Բրիստոսի հաւատքին լուսատու զօրութեամբը:

ԹՈՐԳՈՄ ՊԱՏՐԻԱՐԻ ԳՈՒՇԱԿԵԱՆ

